

Kliinikumi Leht

S I S E L E H T nr 35 August 2001

Tartu Ülikooli Kliinikum

• Lastefond sai Pajuste pärandvara

• Juubilar prof Erich Kuus

• Asutati SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla

Ernst Jaaksoni stipendiumi sai doktorant Andres Kulla



Jaak Nilsoni foto

Stipendiumivõitja doktorant Andres Kulla oma igapäevase töövahendi mikroskoobi ees.

Tartu Ülikooli Sihtasutuse patroon president Lennart Meri ja sihtasutuse esimees, Eesti Panga president Vahur Kraft andsid 23. augustil Maarjamõisa haigla patoloogiateenistuse direktorile Andres Kullale Ernst Jaaksoni Mälestusfondi stipendiumi.

Tegu on suurima haridusele suunatud toetusega Eestis.

Kulla saab 175 000-kroonise stipendiumi toel täiendada oma teadmisi patoloogilise anatoomia alal Bonni ja Bergeni ülikoolis ning kirjutada lõpuni oma doktoritöö.

Kulla on Eestis esimesena närvihäiguste morfoloogilisel uurimisel kasutusele võtnud neuropatoloogilised uurimismeetodid. Rutiinses diagnostilises patoloogias

on ta rakendanud immuunhistokeemilist meetodit ning morfoloogilises uurimistöös topeltimmuunhistokeemilist meetodit.

Kulla teadustöö jätkuna saaks TÜ patoloogilise anatoomia instituudis kasutusele võtta uued moodsad eksperimentaalsed mudelid ning jätkata Biomeedikumis uurimistööd koostöös välispartneritega Saksa ülikoolidest.

Ernst Jaaksoni Mälestusfondi stipendiaadiks võis kandideerida eesti soost doktorant või doktorikraadi kaitsnud kuni 41-aastane TÜ teadur või õppejõud. TÜ Sihtasutuse juhataste liikme Indrek Mustimetsa sõnul oli valik range, sest TÜ teaduskonnad nimetasid sihtasutusele need erialad, millel nende noorteadlased võiksid oma teadmisi välismaal täiendada.

Ernst Rudolf Jaakson püüdis parandada TÜ-le eesti tudengitele stipendiumide maksmiseks ligi üheksa miljonit Eesti krooni.

Mustimetsa sõnul on optimistlike prognooside kohaselt tulevikus võimalik Jaaksoni-nimelisest mälestusfondist maksta stipendiume kuni 600 000 krooni väärtuses.

Juba oktoobris kuulutab TÜ Sihtasutus välja uue stipendiumikonkursi ning siis saab Jaaksoni stipendiumi juba vähemalt kolm TÜ noorteadlast. Kui suure summa neist igaüks saab, sõltub kandidaatide tasemest ja soovidest.

Ernst Rudolf Jaaksoni Mälestusfondi eesmärk on toetada välismaal kraadiõppes õpinguid või teadusuuringuid jätkavaid eesti soost doktorante, teadureid ja õppejõude, et kasvatada Tartu Ülikooli teadlaskonnale tugev akadeemiline järelkasv.

Postimehe ja Eesti Päevalehe põhjal
MARILIS VAHE

Tasulisi teenuseid kasutatakse enim naistekliinikus

1. juulist saavad kliinikumi patsiendid osta haigekassa hinnakirjas olevaid ravi- ja diagnostikateenuseid. Sellega seoses esitasime paar küsimust ravikindlustuse koordinaatorile Virge Pallile.

Kuidas on esimesel kuul tasulistel teenustel kliinikumis läinud?

Tasulisi teenuseid on juulis-augustis osutatud 304 patsiendile. Kõige rohkem on tasulisi patsiente olnud naistekliinikus, järgnevad spordimeditsiini-taastusravikliinik ning kõrvakliinik. Ootuspäraselt on enam soovitud ambulatoorseid konsultatsioone ja uuringuid, teostatud on ka mõned päevakirurgilised operatsioonid.

Kas tasuliste teenuste kasutamine on patsientide seas populaarne?

Kuna tegemist on uue teenusega, võtab sellega harjumine aega nii patsientidel kui kliinikumi töötajatel. Neid inimesi, kes soovivad tutvuda tasulistel teenustel osutamise tigitumuse ning hindadega, on olnud päris palju.

Samas on suvi alati olnud aeg, kus arsti juurde pööratakse vaid äärmisel vajadusel, lükates kõik muud terviseprobleemid sügiseks. Seetõttu eeldame, et septembris-oktoobris muutuvad tasulised teenused senisest nõutavamaks.

Miks kasutavad patsiendid tasulisi teenuseid?

Tasuliste teenuste kasutamine on tingitud enamasti kahest põhjustest:

- pikad ravijärjekorrad, mis on põhjustatud haigekassalepingute pingelisusest,
- eriarstiabi kättesaadavuse otsene sõltuvus perearstidest.

Kehtiv seadusandlus ei võimalda enamiku erialade (v.a psühhiaatrid, günekoloogid, dermatoveneroloogid, silmaarstid, ftisiaatrid, stomatoloogid, traumade korral kirurgid või traumatoloogid) puhul saada spetsialisti konsultatsiooni ilma perearsti saatekirjata. Patsiendile tähendab aga eelnev perearsti juures käik sageli liigset ajakulu.

Jaak Nilsoni foto



Virge Pall, ravikindlustuse koordinaator

Andres Kulla: Jaaksoni stipendium on suurim tunnustus minu senisele tegevusele

Mida stipendiumi võitmine teile tähendas?

Pean seda suurimaks tunnustuseks oma senisele teadus- ja ka erialasele tegevusele. Üksiti on see aga loomulikult kohustus doktoritööteemaline teadustöö lõpule viia.

Kuidas kavatsete seda stipendiumi kasutada?

Kasutan stipendiumi teadustööks Bonni ja Bergeni ülikooli juures, et uurida peaaegu gliomide pahaloomalise käitumise mehhanisme. Kujunevate koostööprojektide käigus on kavas teadustegevuses rakendada ka üliõpilasi, eeskätt Bio-

meedikumis. Sel moel saame ehk patoloogias erialal kasvatada tublit järelkasvu.

Mis on teie teadustöö teema?

Minu teadustöö teema on "Stroomarakkude ja rakuvälise maatriksi komponentide osa peaaegu gliomide maligniseerumisel".

Kas Ernst Jaaksoni stipendium on teie esimene?

Nimelisi stipendiume ma varem võitnud ei ole, küll aga olen saanud Tartu Ülikooli poolt doktorantidele makstavat stipendiumi.

Tahan siinjuures tänada kõiki ülikooli õppejõude, kes minu seniseid õpinguid toetanud on. Eriti tänan aga vanemassistent Ivar-Olavi Vaasat, kes mind tudengipõlves teadustöö juurde juhatas, samuti professor Kaljo Põldveret, keda ma mitmes mõttes oma vaimseks isaks pean. Suure tänu olen võlgu ka oma praeguse teadustöö juhendajale professor Toomas Asserile.



Kardiovaskulaar- torakaalkirurgia kliinikul uus direktor

Alates 1. augustist töötab kardiovaskulaar-torakaalkirurgia kliiniku direktorina Toomas Vodi.

Toomas Vodi on sündinud 8. septembril 1954. aastal Viljandimaal.

Uus direktor on lõpetanud 1977. aastal TPI, täpsemalt majandusteaduskonna tööstuse juhtimise ja planeerimise eriala. Varem on Toomas Vodi töötanud mitmes ettevõttes finantsning arendusjuhina.

SA PERH sai endale nõukogu

SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglat hakkab juhtima 7-liikmeline nõukogu.

Nõukogusse kuuluvad:

- **Hannes Danilov** (Sotsiaalministeeriumi kantsler)
- **Anneli Elme** (Tallinna Arstide Liidu juhatuse esinaine, Tartu Ülikooli onkoloogia resident, Procter&Gamble meditsiinala konsultant ja Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liidu juhatuse liige).
- **Mati Jostov** (AS Eesti Põlevkivi juhatuse esimees)
- **Ants Käärma** (Riigikogu liige, maaelukomisjoni esimees, Koonderakond)
- **Jürgen Ligi** (Riigikogu liige, rahanduskomisjon, Reformierakond)
- **Heljo Pikhof** (sotsiaalministri nõunik)
- **Matti Tarum** (Mustamäe Haigla Taastusravi-osakonna juhataja, Isamaaliit)

Kliinikum saab toetust

Kliinikum saab valitsuse reservfondist 462 000 krooni toetust, et osta tippportlaste aeroobse võimekuse hindamiseks tarvilik gaasianalüsaator Oxycon Pro.

Rahandusministeeriumi ettepanekul otsustas valitsus eraldada oma reservist raha kultuuriministeeriumile, kes kannab summa üle ülikooli kliinikumile.

Aparatuur maksab ligi miljon krooni, kliinikum tasub ostuhinnast poole.

Meie senisest aparatuurist jääb tippportlaste tervise hindamiseks väheks.

Valitsus asutas sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla

24. juulil asutas valitsus sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla, millest peab saama teine Eesti tipphaigla TÜ Kliinikumi kõrval.

Põhja-Eesti suurimaks haiglaks liidetakse seni riiklike haiglatena tegutsenud Mustamäe haigla, Kivimäe haigla, Tallinna nahahaiguste kliinik, Tallinna psühhiaatriaigla, Eesti Onkoloogiakeskus, kutsehaiguste kliinik ja arstlik perenõuandla.

TÜ Kliinikumiga konkureerivasse Põhja-Eesti Regionaalhaiglasse rajatakse kõikide Eestis registreeritud arstlike erialade osakonnad, välja arvatud perearstid.

Sotsiaalminister Eiki Nestori sõnul valmib Põhja-Eesti Regionaalhaigla äriplan Eesti riigi ja Maailmapanga koostöös selle aasta lõpuks. "Toimuvad loomulikult ka olulised muudatused haigla juhtimises - see peab olema selge ja arusaadav, suunatud tervishoiuraha säästlikule kasutamisele," ütles Nestor.

Regionaalhaiglasse tuleb neli kliinikut ja sihtasutust hakkab juhtima seitsmeliikmeline nõukogu.

Tuleva aasta algusest jõustuva tervishoiuteenuste korraldamise seaduse kohaselt võib haiglat pidada ainult sellekohase tegevusloaga aktsiaselts või sihtasutus.

Sotsiaalministeeriumi hinnangul pole hallatavate haiglate majanduslik juhtimine seni efektiivne olnud. Möödunud aasta lõpetasid sihtasutusse koondatavad haiglad 27 820 301 krooni suuruse kahjumiga. Lühiajalisi kohustusi oli kokku 102 970 327 krooni ja pikaajalisi kohustusi kokku 26 015 249 krooni.

Haigekassa lepingumaht käesolevaks aastaks on nende haiglate peale kokku samas vaid 419 397 322 krooni.

Kas Eestile on vaja kahte tipphaiglat?

KOMMENTAAR

Teadjamehed väidavad, et tipphaiglaid oleks tänapäeval vaja 1 per 1 miljon inimest. Meid, nagu teada, on mitte ümmarguse numbriga, vaid 1,4 miljoni jagu. Seega jääb ühest tipphaiglast väheseks, kaks aga on liiast. Nii tuleb Eestis luua kaks tipphaiglat arvestusega, et on ka tervishoiuteenuseid, mida osutatakse ainult ühes neist. Valem ja numbrite keeles rääkides oleks seega tegu 0,7 + 0,7 = 1,4-ga. Luua üks haigla võimsusega "1,4" oleks patsientidele kahjulik.

Kui riik tahab oma kodanike tervise eest hea seista, peab ta selleks ressursse leidma. Mismoodi neid ressursse jaotada, peab selguma mõlema haigla arengukavadest. Seni pole meil põhjust kahtlustada kedagi monopoolse seisundi tõttu tekkinud liiges enesega rahulolus.

EIKI NESTOR,
sotsiaalminister

Foto: sotsiaalministeerium



31. juulil eraldas valitsus reservist 330 000 krooni sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla asutamiseks ja haiglale riigivara üleandmiseks seotud notariatsade maksmiseks.

Moodustatava Põhja-Eesti Regionaalhaigla põhieesmärk on parandada meditsiiniteenuste kvaliteeti ning jõuda sääst-

liku majandamiseni. Regionaalhaigla hakkab teenindama kuni 60% Eesti elanikkonnast.

Postimehe ja BNS-i põhjal
MARILIIS VAHE

Pajuste Fond tegi viiele Eesti toetusfondile ligi kolme miljoni koonise annetuse

Julia ja Alfons Pajuste pärandvarast annetati juunikuus viiele Eesti fondile 235 000 Kanada dollarit.

Annetuste eesmärgiks on edendada meditsiini- ja tervishoiuvaldkonda Eestis. Pajuste Fond annab Eesti Geenikeskusele 60 000, Eesti Vähihiliidule 50 000, Tallinna Lastehaigla Toetusfondile 50 000, Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondile 50 000 ja Pelgulinna Sünnitusmaja Toetusfondile 25 000 Kanada dollarit.

Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond ostab annetuse eest ergospiromeetria-aparaatuuri, mille abil on võimalik analüüsida südame-veresoonkonna ja hingamisteede seisundit ning diagnoosida nimetatud elundkondade haigusi kaasajal tasemel. Uuringuid on võimalik läbi viia nii tava- kui koormuse tingimustes, seega on aparaat asendamatu väikelaste ning puuetega laste uuringutel ning ravimisel. Ergospiromeetriaaparaat koos kõikide lisaseadmetega maksab u 1,2 miljonit Eesti krooni.

Alfons (sünd. 1907) ja Julia Pajuste (sünd. Triik, sünd. 1910) veetsid oma nooruspõlve ja kooliaastad Eestis. 1944. aastal põgenes abielupaar sõja eest Rootsi ning seejärel Kanadasse, kus nad asusid elama Torontosse. Perekond Pajuste asutas Torontos moodsa bakeliitkaupu tootva vabriku ning võttis aktiivselt osa väliseestlaste majanduselust. Alfons Pajuste oli Toronto Eesti Majandusklubi asutaja ja esi-



Foto: kliinikumi lastefond

mene president. Alfons ja Julia Pajuste olid tulihingelised eestlased ning soovisid oma päranduse jagada Eestis heategevuslikuks otstarbeks.

PIRET ROOS,
Sihtasutuse Tartu Ülikooli
Kliinikumi Lastefond juhataja

Perekond Pajuste pärandvara üleandmine. Seisavad vasakult: Eesti Vähihiliidu president Väino Rätsep, Tallinna Lastehaigla Toetusfondi tegevdirktor Inna Kramer, Pelgulinna Sünnitusmaja Toetusfondi juhataja Taivo Virve, Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondi juhataja Piret Roos, Eesti Geenikeskuse juhatuse liige Andre Veskimäe. Istuvad vasakult: advokaadibüroo Hedman advokaat Piret Lappert, Julia Pajuste testamendi täitja pr Külliki Möll ning Julia Pajuste testamendi täitja pr Ilme Mäe-Regina.

Emeriitprofessor Erich Kuus 70

Erich Kuus sündis 16. septembril 1931. aastal Kohtla-Järvel kaevuri perekonnas. 1950. aastal lõpetas ta Kohtla-Järve 1. keskkooli ja astus 1951. aasta veebruaris õppima TRÜ arstiteaduskonda. Kolmanda kursuse talvel ta eksmatrükuleeriti, kuna Kuusi vanemad, kes elasid päranduseks saadud 5 hektari suuruses talus Järve külas, olid kuulutatud kulakuteks. Küüditamise kartuses jätsid vanemad oma talu maha ja asusid elama Lõuna-Eestisse.

Järgnes vaimseid pingeid täis raske aeg. Erich Kuus püüdis muu hulgas edasi õppida ka Leningradis, kuid see ei õnnestunud. Et mitte sõjaväkke minna, astus Erich Kuus 1954. aastal EPA-sse veterinaaria III kursusele. Samal aastal kutsus Tartu ülikooli rektor prof Klement ta enda juurde, andis üle matriikli ja teatas, et ta on immatrikuleeritud Tartu ülikooli tudengiks. Erich Kuus lõpetas arstiteaduskonna *cum laude* 1958. aastal, kusjuures kõik 55 eksamit oli ta teinud hindele väga hea. Kogu õppeaja vältel kuulus Erich Kuus ÜTÜ röntgenoloogiaringi, kus VI kursusel valmis preemia ja medaliga autasustatud võistlustöö.

Peale ülikooli lõpetamist suunati Erich Kuus radioloogina tööle Rapla rajooni keskhaiglasse. Kohakaasluse alusel töötas ta ka patoloogilise anatoomia alal. Raplas töötas Erich Kuus 1974. aastani, olles töö kõrvalt kirjutanud valmis kandidaadiväitekirja teemal "Tanniini kasutamine mao röntgenoloogilisel uurimisel". Kandidaadikraad kinnitati 1967. aastal.

Raplas alustas Erich Kuus ka varase maovähi profülaktilist röntgenoloogilist uuringut, uurides kokku üle 1000 inimese. Varajast maovähki ja prekantseroosi avastas ta 1,5% juhtudest.

1968. aastal avaldas Erich Kuus esmakordselt maailmas ateroskleroosilise maohaavandi ehk erosiooni röntgenipildi, mis tekitas ka rahvusvaheliselt suurt vastukaja. Euroopa riikidest, aga ka USA-st ja arabia maadest laekus üle 40 separaadisoovi.

1974. aastal kutsuti Erich Kuus radioloogina tööle Tartu Vabariiklikusse Onkoloogiadisperserisse ja 1975. aastal lisaks TRÜ sisehaiguste kateedri ning radioloogia ja onkoloogia kateedri assistendiks. Sel ajal hakkas ta igapäevatöö kõrvalt kirjutama doktoritööd teemal "Seedetrakti ülemise osa bifaasiline kontrasteerimine. Uus röntgenkontrastvahend ja uurimismeetod", mille Erich Kuus kaitses edukalt 1990. aastal Obninski Radioloogia Keskinstituudis. Tollal oli see ainuke instituut Nõukogude Liidus, kus oli kontrastainete uurimise osakond.

Nii kandidaadi- kui doktoritööd tehes kasutas Erich Kuus rohkesti eksperimentaalseid katseid omavalmistatud plastmasstorudest mao maketidega ja mao resektsiooni preparaattidega. Sellised katsed võimaldasid määrata optimaalsed mao asendid ja röntgenkontrastvahendi hulgad, mille puhul patoloogilised muutused kõige paremini esile tulevad. Kliinilised andmed ühtisid hiljem hästi katsete tulemustega.

Uue leiuna tulid mao kaksikontrasteerimisel esile erosioonid. Selgus, et kui need olid grupikaupa, oli tihti tegemist varase maovähi põletikuvalliga, mille keskel oli vähierosioon (erosioonid tekkisid verevarustuse häiretest vähirakkudest ummistunud kapillaaride tõttu). Samas leiti erosioone ka ateroskleroosilise maohaavandi ja Crohni tõve puhul maos.

Teise uue sümptomina tõi Erich Kuus välja nn sisekontuuri jagunemise sümptomi, mis tekkis maoseina paksenemise puhul. Oli võimalik isegi eristada põletiku ja endofüütse vähi puhul esinevat mao seina paksenemist. See andis võimaluse paremini röntgenoloogiliselt diagnoosida endofüütset maovähki, mis sinnamaani oli väga vaearikas ja on tänaseni sageli prob-



Fotod: erakogust

1968. aastal avaldas Erich Kuus maailmas suurt vastukaja leidnud erosiooni röntgenipildi.



Ülikoolis töötades oli professor Kuusi põhiülesandeks uue radioloogide põlvkonna väljakoolitamine.

lemaatiline ka endoskoopilisel uuringul.

Ettekannetega oma tööd esines Erich Kuus rahvusvahelistel nõupidamistel ja seminaridel Tallinnas, Riias, Vilniuses, Tampere, Kuopios, Reykjavikis, Iraklionis ja Palangas.

1982. a valiti Erich Kuus Soome Radioloogiaseltsi kirjavahetajaliikmeks.

1990. a, peale doktoritöö kaitsmist, määrati Erich Kuus professoriks ning radioloogia ja onkoloogia kliiniku juhatajaks. Sel kohal töötas ta kuni pensionile minekuni 1997. aasta veebruaris.

Erich Kuus oli Üleliidulise Röntgenoloogide ja Radioloogide Seltsi juhatuse liige ja on Eesti Radioloogia Ühingu aupresident. Tema sulest on ilmunud 50 teaduspublikatsiooni (enamik maovähi radiodiagnostikast) ja üks õpperaamat radiodiagnostika põhikoolitusest. Talle on antud kolm autoritunnistust.

Ülikoolis töötades pidas prof Kuus oma põhiülesandeks uue radioloogide põlvkonna väljakoolitamist. Lisaks hinnatud õppejõutööle tudengitega juhendas ta radioloogide spetsialiseerumise kursust, mis esialgu oli 5-kuuline. Nüüdseks on sellest välja kasvanud 4-aastane radiodiagnostika residentuur.

Prof Kuus rakendas õppetöösse kõik kliiniku parimad spetsialistid ja kutsus Eestisse külalisõppejõude Soomest, Rootsist ja USA-st. Ülikoolis töötamise ajal juhendas ta 170 radioloogi (s.o põhiliselt kõigi praeguste tegevradioloogide) koolitust. Radioloogide koolituse paremaks korraldamiseks käivitati prof Kuusi

eestvedamisel mitu koostööprojekti Oulu, Tampere ja Helsingi ülikooliga, mis andsid meie noortele võimaluse täiend- ja jätkukoolituseks välismaal.

Koostöös Soome Kiirguskaitse Keskusega alustati Eestis prof Kuusi eestvõtmisel kiirgusalaseid mõõtmisi paljudes (eeskätt Lõuna-Eesti) haiglates, fikseerides olemasoleva tehnilise baasi seisundi. Nii oli võimalik kavandada plaane kiirgusolukorra (aparatuuri) ja radiodiagnostilise töö kvaliteedi parandamiseks.

Nüüdseks on selles vallas Eestis saavutatud märgatavaid edusamme. Aparatuur on oluliselt uuenenud ning tänu sellele on ka paranenud uuringute kvaliteet ja patsientide ning personali kiirgusalane turvalisus.

Prof Kuus on oma kreedoks pidanud, et tema õpilased peavad jõudma tunduvalt kaugemale, kui tema ise on jõudnud. Nüüdseks ongi Eestis sirgunud uus, edukas ja arenemisvõimeline radioloogide põlvkond, kes on julgelt läinud kaasa uute saavutustega radiodiagnostikas. Eesti Radioloogia Ühing on praegu üks aktiivsemaid ja elujõulisemaid erialaselt Eestis.

Seoses vanaduspensionile jäämisega 1997. aasta veebruaris nimetati Erich Kuus emeriitprofessoriks ja teda autasustati Tartu Ülikooli suure medaliga.

Professor Kuusi alustatud tööd jätkavad tema õpilased.

SULEV ULP,
SA TÜK Radioloogiateenistuse
Kesklinna osakonna juhataja,
ERÜ juhatuse liige

Tallinn ühendab linna haiglad

Tallinna linnavolikogu otsustas ühendada Tallinna haiglad Ida-Tallinna keskhaiglaks ja Lääne-Tallinna keskhaiglaks, eesmärgiga vähendada haiglate kulusid ja tõsta ravikvaliteeti.

Ida-Tallinna keskhaigla moodustavad Magdaleena haigla, keskhaigla, Tallinna hooldushaigla, Järve haigla, diagnostikakeskus, Tõnismäe polikliinik ja Mäekalda polikliinik.

Lääne-Tallinna keskhaigla moodustavad Meremeeste haigla, Pelgulinna haigla, Nõmme haigla, Wismari haigla, Merimetsa haigla ja Väike-Õismäe polikliinik.

Haiglad hakkavad tegutsema aktsiaseltsidena, mille aktsiakapitali moodustavad ühendatavate haiglate kinnisvara ja tehnika. Ida-Tallinna keskhaigla aktsiakapital on 100,3 miljonit krooni ning Lääne-Tallinna keskhaigla aktsiakapital 50 miljonit krooni.

Volikogu määras Ida-Tallinna keskhaigla juhatuse liikmeks Heikki Ojamaa. Nõukogu liikmeteks said Matti Tarum, Siim-Valmar Kiisler, Anders Tsahkna, Tiina Möis, Mari Meren, Vilja Savisaar, Inna Rahendi, Aleksandr Belousov, Jaanus Reisner ja Armin Heiman.

Lääne-Tallinna keskhaigla juhatuse liikmeks sai Tarvo Lindma ja nõukogu liikmeteks Aimar Altosaar, Kaie Josing, Anders Tsahkna, Helle Kalda, Rando Truve, Tõnu Heidov, Jüri Lember, Vladimir Afanasjev ja Zaven Bozikjan.

Keskhaiglate nõukogud peavad korraldama kahe kuu jooksul konkursi mõlemale haiglale vähemalt kolmeliikmelise juhatuse leidmiseks.

Tallinn loodab haiglavõrgu reformimisega tõsta teeninduse ja arstide töö kvaliteeti ning parandada patsientide ja töötajate olmetingimusi. Väikeste haiglate ühendamise suureks aitab linnavalitsuse arvates muuta töö ökonomisemaks.

Abilinnapea Anders Tsahkna sõnul on kõik Tallinna haiglad nii halvasti seisus, et ilma ühinemiseta muutuksid nad järgmisel aastal maksevõimetuks.

Aktsiaseltsid Ida-Tallinna Keskhaigla ja Lääne-Tallinna Keskhaigla võtavad pärast ühinemist üle ühendatavate haiglate töötajate töölepingud, kuid mitte täies mahus. Mõlemas suurhaiglas koondatakse umbes kümme protsenti praegustest töötajatest.

Endise abilinnapea Ants Leemetsa arvates on Ida- ja Lääne-Tallinna keskhaiglad pealinna arstiabi arengu vaheetapiks. Tema sõnul keskhaiglad suure tõenäosusega tulevikus ühinevad ja jätkavad maha oma senised hooned, kuna nende nüüdisajastamine on kulukam kui uue moodsa haigla ehitamine.

Volikogu otsustas tänava 14. juunil ühendada lastehaigla, kesklinna lastepolikliiniku ja Nõmme haigla lasteosakonna Tallinna lastehaiglaks.

Erinevalt Ida- ja Lääne-Tallinna keskhaiglast hakkab Tallinna lastehaigla tegutsema sihtasutusena. Tallinna haiglate liitmise projekt lähtub mullu kevadel valitsuses kinnitatud Eesti tervishoiuprojektist aastani 2015.

Tallinna lastehaigla valiti juhatuse ja nõukogu

Augustikuus valiti Tallinna lastehaigla nõukogu ja juhatuse. Sihtasutuse Tallinna Lastehaigla nõukogusse kuuluvad Keit Pentus, Maret Maripuu, Jevgeni Tomberg, Adik Levin, Siiri Oviir, Armin Heiman ja Annika Laas.

Lastehaigla viieliikmelisse juhatusse valiti Mall-Anne Riikjärv (kliiniline juht), Peeter Inshakov (haldusjuht) ning Tiia Muts (õendusjuht). Vastavalt sihtasutuse põhikirjale valis lastehaigla juhatuse ise endale ka esimehe, kelleks kinnitati haigla senine peaarst Merike Martinson.

Septembrikuus valitakse lastehaigla ka viies juhatuse liige, kelle peamiseks valdkonnaks on finantsjuhtimine.

TÜ Kliinikumi Lastefond andis kliinikumi lastekliinikule üle elustamislaua

14. augustil andis TÜ Kliinikumi Lastefond meie lastekliinikule üle vastsündinute elustamise laua. Praegu maailmas toodetavatest mudelitest on tegu kõige moodsamaga.

Lastekliiniku vastsündinute arsti **Aasa Gontmacheri** sõnul on uue laua suur pluss võimalus last kiirelt elustada ning samal ajal kontrollida ja hoida tema kehatemperatuuri vajalikul tasemel. See on ülioluline. "Vajaduse korral on võimalik laps elustamislaual transportida sünnitustoa intensiivravi palatisse, samal ajal hoides vajalikku soojust ning last jälgides," ütles Gontmacher.

Uus elustamislaua parandab ka arstide töötingimusi: nad pääsevad lapsele paremini ligi, laua kõrgus on reguleeritav ning elustamiseks vajalikud vahendid asetsevad käepärast.

Elustamislaua tarninud firma Semetron müügijuhi **Dea Hermanson**i hinnangul on Tartu lastekliinikusse jõudnud elustamislaua kõige moodsam ja täiuslikum aparaat, mis varustatud kõikide vajalike lisaseadmetega.

Aprillikuus korraldatud heategevuskampaania "Iga kroon päästab elusid" eesmärk oli kutsuda inimesi üles heategevusele ja annetama elustamislaua ostmiseks. Kampaania kulges üle ootuste hästi: raha koguti 615 520 krooni. Lisaks elustamislauale, mis maksis 204 330 krooni, ostab lastefond hingamisteede

uuringuteks vajaliku fiiberbronhoskoobi ning kuvöösi.

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond on 2000. aasta novembris eraalgatuse teel asutatud toetusfond, mis tegutseb sihiga parandada laste ravi tingimusi meie lastekliinikus moodsate seadmete muretsemise ning arstide koolituse abil. Esimesel kahel tegevusaastal on fond pühendunud vastsündinute osakonna ravitingimuste parandamisele.

PIRET ROOS,
TÜ Kliinikumi Lastefondi juhataja

Foto: Ain Protsin



Uhiuue vastsündinute laua juures seisavad lastekliiniku neonatoloogia osakonna arst-õppejõud Valve Astover ja lastefondi juhataja Piret Roos.

Töötervishoid ja tööohutus – mis need õieti on?

Töötervishoiu all mõistetakse töötajate tervisekahjustuse vältimiseks rakendatavate meditsiiniliste ja töökorralduslike abinõude kogumit, töö kohandamist töötaja võimetele ning töötajate füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu edendamist.

Tööohutuse all mõistetakse töökorraldusabinõude ja tehnikavahendite süsteemi, mis võimaldab saavutada töökeskkonna sellise seisundi, mis võimaldab töötajal teha tööd oma tervist ohutu seadmata.

Nii selgitab neid mõisteid **töötervishoiu ja tööohutuse seadus**, mis reguleerib vastavat valdkonda alates 1999. aasta juunist. Seadus seab prioriteediks ennetava tegevuse, mille eesmärk on tööõnnetusi ja kutsehaigestumisi ära hoida.

Tööohutus on konkreetsem valdkond kui töötervishoid. Siin on paljuski võimalik hinnata olukorda mõõtmistulemuste ja vastavate normide võrdlemise teel. Kui ikka mõõtmised näitavad, et töökeskkonna parameetrid on lubatutest halvemad, on kõigile selge, et midagi peab ette võtma.

Töötervishoid on keerulisem ja vastuolulisem valdkond. Ühel pool seisab töötaja, kes püüab iga hinna eest olla terve, sest hirm kaotada töökoht tundub olevat suurem hirmust kaotada hea tervis. Teisel pool on tööandja, kes tahaks, et kõik tema töötajaid oleksid alati terved, ja

pigem vabaneb inimesest, kes palju põeb, kui võtab ette vaevalise töökeskkonna uurimise. Töötervishoiu õigupoolest puuduvad ka konkreetselt mõõdetavad parameetrid.

Ka füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu edendamine on üks väga raskesti hinnatav tegevus.

Kui ühiskond jõuab nii kaugemale, et tööandjad hakkavad töötajaid enam hindama - mõistavad, et terve töötaja "omamiseks" tuleb vahel küllalt palju kulutada töökeskkonna parendamiseks -, ja töötajad hakkavad oma õiguste ja vajaduste eest julgemini seisma, siis hakkab teostuma ka töötervishoiu seadusega sätestatu.

Kindlasti on töökeskkonna parandamine tööandja ja töötajate ühine tegevus.

Jõudu ja meelekindlust selles ühises ettevõtmises!

KATRE PRUUSAAPUU,
töökeskkonna spetsialist

Mis on SA Tartu Kiirabi?

Sihtasutus Tartu Kiirabi asutati tänavu 28. mail Tartu linna ja SA Tartu Ülikooli Kliinikum poolt sihiga tõsta kiirabiteenuse kvaliteeti.



Enne sihtasutuse loomist osutas Tartu linnas ja maakonnas kiirabiteenust linnavalitsuse hallatav, kuid täielikult riigieelarvest finantseeritav asutus Tartu Kiirabi.

Tegemist on kogu maakonna, mitte ainult Tartu linna kiirabiga. Selle teeninduspiirkond ulatub Peipsi äärde ja otsapidi Jõgeva maakonda välja.

Uus sihtasutus loodi koos ülikooli kliinikumiga, et arendada kiirabi koordineeritud Eesti haiglate arengukavaga. Sihta-

sutuse vorm kindlustab kiirabile eraldatavate vahendite optimaalse kasutamise ning nõukogu kaudu asutajate huvide järgmise ja strateegiate elluviimise.

Sihtasutuse Tartu Kiirabi viieliikmelisse nõukogusse kuuluvad Tartu linna esindajana Peep Pree ja Maire Audova ning kliinikumi esindajana nõukogu esimees Jaano Uibo, Urmas Siigur ja

Joel Starkopf.

SA Tartu Kiirabi koosseisus on praegu 9 brigaadi ning seal töötab 150 töötajat.

MARILIIS VAHE

Tartu Kiirabis on käsil läbirääkimiste periood

Intervjuu SA Tartu Kiirabi juhatuse liikme Katrin Pajuga

Kuidas on Tartu Kiirabil esimesed kuud sihtasutusena möödunud?

Põhimõtteliselt midagi muutunud ei ole. Kõik õigused ja kohustused võtsime üle ja püüame neid täita nii hästi kui võimalik. Personali koosseisus muutusi tehtud ei ole.

Millised on teie plaanid juhatuse liikmena?

Pragu on SA Tartu Kiirabi laienemise järgus. 1. septembrist liituvad sihtasutusega kaks kiirabibrigaadi Põlvast ja üks Rāpinast. Seega on septembrikuust SA Tartu Kiirabil 12 kiirabibrigaadi.

Missugused on olnud teie esimesed tööülesanded?

Oma igapäevatööga pean tagama selle, et kiirabi töötab tõrgeteta ja pretensioonideta. Rahul peavad olema nii kogu elanikkond kui ka meie oma meeskond.

Mida plaanib SA Tartu Kiirabi ära teha veel sel aastal?

Praegu on meil suurte läbirääkimiste periood. Sihtasutus on juba alustanud kõnelusi Otepää, Tõrva, Põltsamaa ja Jõgeva kiirabiga. Plaanis on läbirääkimised ka Valgaga.

SA Tartu Kiirabi laienemine on vajalik, kuna väiksemad linnad, kus on vaid üks brigaad, ei majanda ennast ära. Liitumise korral muutub majandamine ja juhtimine kergemaks ja ökonoomsemaks. Investeeringud tuleb kõne alla ainult suurte brigaadide puhul, vaid siis on võimalik muretseda vajalikku moodsat varustust. Kiirabi on tehniline ja kallis eriala. Liitudes saame raha kokku hoida ja paremini edasi minna.

MARILIIS VAHE

<http://arvutiabi.kliinikum.ee/>

Arvutiabi

Probleemid telefonide, arvutite või nende lisaseadmetega. Seadmete ja tarvikute tellimine.

Teata **ARVUTIABISSE - 31 9222; 056 97 9222** või saada e-kiri (arvutiabi@kliinikum.ee).

Edastada tuleb:

- Kontaktisiku ees- ja perekonnanimi ning telefon
- Kliinik/teenistus ja osakond
- Probleemi asukoha andmed - aadress, korpus, korrus, kabinet
- Probleemi kirjeldus

Kliinikumi Leht

TOIMETUSE E-MAIL JA KONTAKTANDMED:
TEL. 052 052 79
kliinikumileht@kliinikum.ee
mariliis@hanza.net

TOIMETAJA: MARILIIS VAHE
KEELELINE KORREKTUUR: KRISTA LEPPIKSON
KUJUNDUS: INDREK KÖSTER
KLIINIKUMI LEHT ILMUB 1 KORD KUUS
TRÜKK: LAKRITO. TRÜRIARV 1500 EKS.